

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆՔ

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՀԱՀԱՐՈՒՆԻ

Զի՞ ահաւոր է, Գաբրիել, քոյդ սուսեր : —
Ծերն Ահարօն ահա լերին ի բարձու
Յառեալ գողաց . թէ եւ հոգին իւր տու Տէր
Մըսաք աշացեալ զմարմինն յերկիր թողուցու .
Այլ ընդ իւրարոց նոցին դու կաս սըրաբաց
Տալ զմահու հարուած :

Եւ միտքն յածեալ բերին երբեմն ընդ եղեալս .
Ըստին յիշէ զգեղազըւարթ մանկութեան ,
Եւ ըզբազուկն հըզօր եւ բարձր որ ինամեալ
Կըրեւ ըզմայր՝ զմարայէլեանն ազգ եհան
Ի բըռնակալ աջաց , եւ ած ի յերկիր
Բարեօք լիալիր :

Քանզի զցայդ սեամբն առաջնորդէր հրեղինաւ ,
Եւ ըզբերեկ յամպ եւ ի սուր պնդակազմ : —
Էսպառազէնք եւ կառք հասին գիշերաւ .
Տալ ընդ տարերս եւ ընդ Յակոբ պատերազմ .
Եւ ամպք անցին ի մէջ գընդիցն երկոցուն .
Յահեղ մըթութիւն :

Դու , որ շանթից ես եւ ծովուց զօրութիւն .
Ակնարկեցէր յամպարիշտ գունդոս տաելեաց .
Ծովու ածեր եւ տիեզերքը յազթութիւն .
Եւ ի հայելդ ալիք փախեան ի յալեաց .
Մըրմըռադին դիզան կոհակին իբրեւ բերդ՝
Յընտրելոց քոյ երթ :

Մուտ եւ Մեսրեմ, այլ իբռնեցան ըզնոքօք
Նվիքն հերձեալք մեծաւ թընդմամբ եւ սատելեաց
Որպէս բացան երբեմն որկորք հրաբորբոք՝
Զյերկից վանեալս տանուլ գիշերն ի յանտիւ :
Զէնք եւ զըրահք, արք եւ աստուածք ջարդեցան ,
Ի քում բարկութեան :

Եւ յանապասան էջ Տէր օրէնս տայնոցին .
Շանթու եւ որոստ արձակէր լեան հըրայրեաց .
Ի ծածկելոց փառաց տեսառն ազդք գողացին :
Մին յԱտլանտեայ կալեալ երկրորդն ի Մասեաց ,
Զուարթունք կրկին , հարեալ զաշխարհ դըլուդեն .
Զի խօսի Որ էն :

Ազգք տիեզերք սարսին եւ Տէր բարբառի .
Բուռն է ձայնիւ քան ըզմարափիկ օն եւ օն ,
Որ խազմարար մըզցին ի դաշտ Արիսի .
Անցեալ ի կէս լերին պաշտպան կայ հարսն .
Կարկառեալ զաջ մի հովանի իւր աջնն
Զմիւն յանմահ արփին :

Ա՛վ հրաշք . որ խօսի ի բըռնակալն ետ աջոյ ,
Որ ի յուզմանց զերծաւ շանթից եւ ալեաց ,
Որ կաց իւրարոց ընդ իւր ազին ու Աստուծոյ՝
Ի յանդընդոց մահու փախչէլ ոչ կարաց .
Խոնարհեցոյց ըզպարանոցն առ սուսեր՝
Որ ըզմահ բերէր :

Յերկին թռիցուք յաստուածառաք ի հուր կառս ,
Յերկի անյայտ լիցուք ի խիտ ի մայրիս ,
Ընդ բիւր անդունդս սահեալ անցցուք անվընսա .
Մարդ եմք , պարտիմք մահու երթալի գերիս :
Այլ Մահ , մարմնոյ յաղթես , հոգւոյ արդարոյն .
Տաս զանմահութիւն :

ԹՈՎՄԱՍ ԹէՌՉԵԼԱՆ
ԱՀ · Ռափի · Վարժ .

Տերեւն Անտառի :

Անջատեալ քոյդ ի ցողնոյն ,
Ո՛վ հէք տերեւ աղազուն ,
Ո՛ւր գընաս գու . — Զգիտեմ զայն .
Զկաղնին մըրբիկն եհար
Որ ինձ նեցուկ էր միայն :
Ի շունչ առեալ անդադար
Զեփիւր եւ կամ հիւսիսի
Ցարդ զիս յածէ հողմավար
Ի յանտառառէն ի դաշտի ,
Եւ ի լերինս ի հովայն .
Եւ յոր վարիմն ըստ հողմոյն
Ըզհեան անահ ընթանամ .
Գընամ ուր գնայ ամենայն ,
Ուր գնայ տերեւըն վարգի ,
Ուր եւ աերեւըն սարգի :

ԱՌՆՈԼ

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Ենիշերիներուն կոտորածի :

Ենիշերիներուն կոտորածը (Սմանեան պատմութեան մէջ յիշատակաց արժանի զէպէրէն մէկը կրնայ սեպուիլ , և Այուլզան Ահամուտ բ' ձեռքով եղած բարեկարգութ եանց սկըզբ նաւորութիւն : Այս հոչակաւոր Ենիշերի (նոր զինուորութիւն) կոչուած բանակը ԺԴ դարուն (Ճինան թագաւորին ատենը հաստատուեցաւ , ու Առատ Առաջնոյն ժամանակը կարգի մըտաւ : Խնչպէս Եգիպտոսի Ահմուքները՝ ասանկ ալ Ենիշերեաց խումբը նախ (Սմանեանց ձեռք գերի լնկած քրիստոնեայ պատանիներէն կը ձևանար . բայց ետքը բուն Տաճկըներ ալ մտան մէջերնին : Ենիշերիներուն ինչպէս որ թոշակը սովորականէն աւելի էր , անոր համեմատ ալ նաև ազատութիւննին . ասանկով շատերը ետեւ կը ըլլային նոյն